

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: IJsseldijk Noord, Ouderkerk aan den IJssel

Opsteller F. A. van Meurs

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: IJsseldijk Noord, Ouderkerk aan den IJssel
Opsteller	F. A. van Meurs
Datum	07-07-2017
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20170704v01
Aantal pagina's	36
Opdrachtgever	IntROview
Contactpersoon	W. Kaandorp
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van. 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: IJsseldijk Noord, Ouderkerk aan den IJssel. Rapportkenmerk ER20170704v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming	7
2.2 Verordening ruimte	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	12
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4 Planning	13
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming	15
4.2 Verordening ruimte	16
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	17
5.1 Algemeen.....	17
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	18
5.3 Soorten Habitatrichtlijn	21
5.4 Nationaal beschermde soorten	25
6 Conclusies en aanbevelingen	29
6.1 Beschermde gebieden	29
6.2 Beschermde soorten	29
6.3 Aanbevelingen.....	30
7 Geraadpleegde bronnen	33
7.1 Literatuur.....	33
7.2 Internet.....	33
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	35

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van IntroView heeft Ecoresult een natuurtoets uitgevoerd. Het plangebied voor deze toets is gelegen ter hoogte van de kruising van de IJsseldijk Noord en Burgemeester Neetstraat in Ouderkerk aan den IJssel, gemeente Krimpenerwaard, provincie Zuid-Holland. De aanleiding voor dit onderzoek betreft een bestemmingsplan ten behoeve van het oprichten van 2 woningen binnen het plangebied (zie verder hoofdstuk 3). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en

beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

1 www.rvo.nl

2 Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Verordening ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk

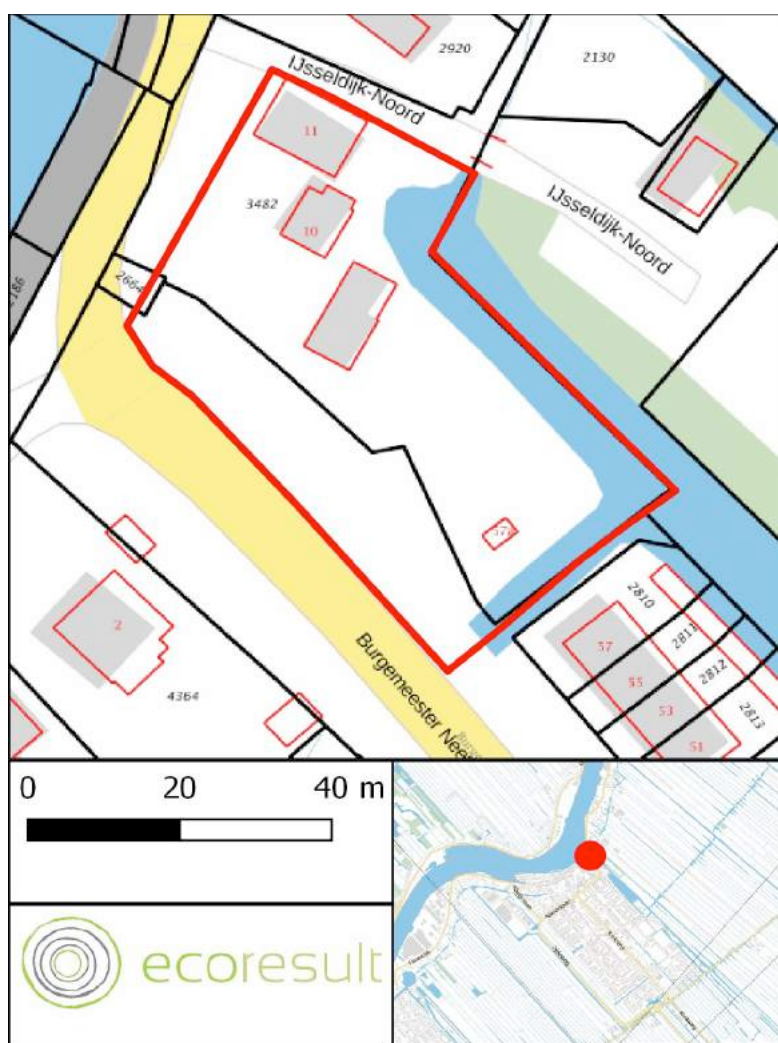
Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied betreft een braakliggend perceel ter hoogte van de kruising van de IJsseldijk Noord en Burgemeester Neetstraat in Ouderkerk aan den IJssel, gemeente Krimpenerwaard, provincie Zuid-Holland (Afbeelding 1).

Afbeelding 1: Ligging plangebied. De op de kaart weergegeven bebouwing binnen het plangebied was ten tijde van het veldonderzoek reeds afgebroken. Voor de ligging in Ouderkerk aan den IJssel, zie de kaartinzet rechtsonder. Het plangebied is rood gemarkeerd. Kaartbron: PDOK.

3.2 *Beschrijving*

- Tweederde van het plangebied is braakliggend. Het is recent ingezaaid met gras. Verspreid is puin aanwezig, afkomstig van de sloop van bebouwing dat tot voor kort op het perceel aanwezig was. De in het plangebied aanwezige bebouwing is reeds voorafgaand aan de uitvoering van het veldonderzoek (uitgevoerd 13 juni 2016) gesloopt.
- In het overig deel van het plangebied (het zuidelijk deel) is een boomgroep aanwezig met struweel als onderbegroeiing. In de bomen zijn geen holten, spleten en scheuren aanwezig.
- In het plangebied staan daarnaast enkele solitaire bomen. Eén boom, een wilg, heeft een scheur dat aan twee zijden open is. In de overige bomen zijn geen holten, spleten en scheuren aanwezig.
- Langs de oostzijde van het plangebied bevindt zich een vaart. Waterdiepte is tenminste 0,2 meter langs de oevers (t.h.v noordelijk, onbeschoeide deel). In het midden van het water en langs de beschoeide oevers is de vaart dieper.
- De oevers van het water zijn grotendeels bekaad (betonnen wand), in het noordelijk deel van het plangebied is de bekading afwezig. Langs de oever groeit vnl. gele plomp.
- Aan de westzijde van het plangebied ligt de IJsseldijk Noord, met ten westen ervan de Hollandsche IJssel. De dijk ligt meerdere meters boven het waterpeil. Het talud loopt kort bij de dijk steil af, het zuidelijk deel van het plangebied ligt vlak.
- Verlichting is aanwezig grenzend aan het plangebied in de vorm van lage lantaarnpalen. De verlichting is gericht op de doorgaande wegen. Uitstraling naar de percelen achter de verlichting vindt in zeer beperkte mate plaats.
- Bebouwing is afwezig binnen het plangebied. In het plangebied staan meerdere lage kasten voor nuts-voorzieningen. Spleten, kieren en andere openingen zijn afwezig. Rondom het plangebied staat verspreid bebouwing.

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

3.3 *Voorgenomen ontwikkelingen*

Het betreft de bouw van twee woningen, zie Afbeelding 2. Nadere details zijn nog niet beschikbaar. Er wordt voor zover bekend niet gekapt. Demping van watergangen is niet aan de orde. Bouwrijp maken vindt pas plaats, nadat het bestemmingsplan is afgerond en de percelen zijn verkocht. Het is niet bekend of woningen onderheid worden. Dit wordt pas onderzocht als het bestemmingsplan is

afgerond en de percelen verkocht.

Gelet op voorstaande wordt zekerheidshalve uitgegaan van de volgende maximale ingrepen in het plangebied: bouwrijp maken van het plangebied, aanleg cunetten, aanleg bouwputten, uitvoering heiwerkzaamheden, bouw van 2 woningen en inrichting van de twee bouwkvavels.

3.4 Planning

De exacte planning van de voorgenomen ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend. De sloop van de bebouwing heeft eerder plaatsgevonden, omdat snelheid was geboden in verband met tegengaan van vandalisme en verstoring van de openbare orde, waardoor ecologisch onderzoek aan bebouwing niet meer heeft kunnen plaatsvinden³.

Rood gearceerd: inmiddels gesloopte bebouwing.
Twee zwarte rechthoeken: twee nieuwe bouwvlakken (indicatief nog exact te bepalen.)

Afbeelding 2: Overzicht toekomstige situatie, geprojecteerd over vroegere situatie. Rood gearceerd: gesloopte bebouwing. Wit: positie nieuwe woningen. Kaartbron: opdrachtgever.

³ Persoonlijke mededeling opdrachtgever, 28-06-2017.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied⁴, zie Afbeelding 3. Op een afstand van circa 5 kilometer (ten zuiden) van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied “Boezems Kinderdijk”. Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Negatief effect (door emissie, geluid, trilling of verlichting) op bovengenoemde gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. Daarmee hoeft geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb te worden aangevraagd.

Afbeelding 3: De ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (rood gemarkeerd). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁴ <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

4.2 Verordening ruimte

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN)⁵. Dichtstbijzijnde NNN (het gebied tussen de N210 en de Hillekade, ten zuiden van het plangebied) ligt op een afstand van ca. 2,4 km van het plangebied. Zie Afbeelding 4. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemd gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2.2 Belangrijke weidevogelgebied

Het plangebied is niet gelegen in een Belangrijk weidevogelgebied⁶. Zie Afbeelding 4. Dichtstbijzijnde weidevogelgebied ligt op een afstand van circa 0,5 km ten noorden en ten zuiden van het plangebied. Op basis van de afstand van dit Belangrijk weidevogelgebied tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op bovengenoemd gebied. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

Afbeelding 4: NNN-gebieden en Belangrijke weidevogelgebieden ten opzichte van het plangebied (rood gemarkeerd). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁵ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁶ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 13-06-2016 door F. A. van Meurs, ecologisch deskundige⁷ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

⁷ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Buizerd	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Havik	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Huismus	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Ransuil	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Roek	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Sperwer	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Steenuil	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Wespendief	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels met een vaste rust- of verblijfplaats	1 - 5 km

Tabel 2: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 04-07-2017.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is in de huidige situatie ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. Gebouwen zijn binnen het plangebied afwezig. Grote boomnesten zijn afwezig binnen het plangebied. In het plangebied zijn bovendien geen sporen van jaarrond beschermde vogels (zoals poepsporen en braakballen) aangetroffen. Het plangebied is geschikt als functioneel leefgebied (foerageergebied) voor roofvogels (huismus, buizerd, ransuil, sperwer, steenuil).

De bakstenen bebouwing met dakpannen dakbedekking die in het plangebied heeft gestaan was op basis van beoordeling van oudere foto's van het plangebied⁸ (zie Afbeelding 5 en Afbeelding 7) potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor huismus. Geschikte plekken zijn aanwezig geweest onder de dakpannen, toegankelijk via de dakgoot. Grenzend aan deze nesten was functioneel leefgebied aanwezig in de vorm van jaarrond groen (onder meer naaldbomen) en open water.

Het kan niet worden uitgesloten dat door de sloop van de bebouwing voorafgaand aan de uitvoering

⁸ Google Street View, geraadpleegd via <https://www.google.nl/maps>.

van de natuurtoets in 2016, in de bebouwing vaste rust- en verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van huismus aanwezig zijn geweest (op basis van expert judgement maximaal 3 nesten).

Afbeelding 5: De bebouwing langs de IJsseldijk Noord, weergegeven op Google Streetview, oktober 2009. Bron: Google Streetview.

Voor de overige soorten was het plangebied ongeschikt, vanwege de geringe hoogte van de bebouwing voor gierzwaluw, en voor roofvogels vanwege de ligging aan verkeerswegen en in een tuin, waardoor er sprake is van voortdurende verstoring. Deze verstoring maakt het plangebied onaantrekkelijk voor deze rustminnende soorten.

5.2.2.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is potentieel geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten), zoals ekster, koolmees en pimpelmees.

5.2.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied is daarnaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Dit betreffen watervogels zoals meerkoet en waterhoen, en struik- en boombroeders zoals merel, houtduif. Nesten van deze vogels vallen (in dit geval) alleen tijdens het broedseizoen (grofweg 15 maart t/m 15 augustus) onder de bescherming van de Wnb.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is in de huidige situatie ongeschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen voor deze soorten zijn afwezig. Tevens ontbreekt potentieel essentieel functioneel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten. Rondom het plangebied is ruim voldoende alternatief als foerageergebied. Voor huismus betreft dit tuinen van nabijgelegen woningen, struweel en bossages in het aan het plangebied grenzende openbaar groen. Voor de buizerd, ransuil, sperwer, steenuil betreft dit weilanden, watergangen, etcetera. Aanvullend (veld)onderzoek is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

Het kan niet worden uitgesloten dat door de sloop van de bebouwing voorafgaand aan de uitvoering van de natuurtoets in 2016, vaste rust- en verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van huismus aanwezig zijn geweest (op basis van expert judgement maximaal 3 nesten). Een sluitende effectbeoordeling op de situatie voorafgaand aan de sloop kan niet worden uitgevoerd. Zie verder paragraaf 6.3.

5.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen omstandigheden die jaarronde bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogels, zoals spreeuw, koolmees, pimpelmees. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord).

5.2.3.3 *Algemene vogels*

Het plangebied is hiernaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels, zoals merel, houtduif. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg

de periode 15 maart – 15 augustus).

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Kamsalamander	Amfibieën	0 - 1 km
Groene glazenmaker	Insecten - Libellen	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	1 - 5 km
Rivierrombout	Insecten - Libellen	1 - 5 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km

Tabel 3: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 04-07-2017.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen zijn afwezig binnen het plangebied. Bebouwing is afwezig binnen het plangebied. De wilg met spleten is voor vleermuizen ongeschikt. De spleet is aan twee zijden open, waardoor wind en weer invloed heeft op de holte, zie Afbeelding 6. Rondom het plangebied staan gebouwen die geschikt zijn voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen. Afstand tussen het plangebied en deze gebouwen bedraagt tenminste 10 meter, en tussen het plangebied en deze gebouwen zijn wegen en tuinen aanwezig. Het plangebied is geschikt als foerageergebied en de vaart langs het plangebied vormt potentieel een vliegroute voor vleermuizen tussen de woonwijk ten zuiden/zuidoosten en de Hollandsche IJssel ten westen van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare locaties aanwezig die (kunnen) fungeren als vliegroute en foerageergebied (bijv. overige delen van de vaart en de Hollandsche IJssel). Soorten die de watergang grenzend aan het plangebied kunnen gebruiken als foerageergebied en vliegroute zijn gewone dwergvleermuis, ruige

dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Afbeelding 6: Holte in de wilg, weer en wind heeft in deze holte vrij spel, waardoor deze ongeschikt is voor vleermuizen. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

De bebouwing die in het plangebied heeft gestaan (Afbeelding 5) was op basis van beoordeling van oudere foto's van het plangebied⁹ (zie Afbeelding 5 en Afbeelding 7) potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Geschikte plekken zijn aanwezig geweest onder de dakpannen, toegankelijk via de dakgoot, en achter boeiborden. Gelet op de aard van de bebouwing (enkelsteens muren, lage dakhoogte, geschiktere en beter geïsoleerde woningen rondom) was deze bebouwing enkel geschikt voor zomer- en paarverblijfplaatsen van solitaire gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Voor kraam- en winterverblijfplaatsen is de bebouwing ongeschikt, goed geïsoleerde ruimten waren afwezig en de woonwijk grenzend aan het plangebied beschikt over geschiktere gebouwen. Op basis van expert judgement is de verwachting dat er hooguit enkel sprake kan zijn geweest van 1 zomer- en/of paarverblijfplaats van gewone

⁹ Google Street View, geraadpleegd via <https://www.google.nl/maps>.

dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis. Gelet op het oppervlak van het plangebied en het feit dat de gebouwen direct naast elkaar staan is het uit te sluiten dat er zich meer territoria van de dieren bevinden. Solitaire dieren dulden geen concurrentie binnen hun territoria.

Afbeelding 7: De bebouwing langs de IJsseldijk Noord, weergegeven op Google Streetview, oktober 2009. Bron: Google Streetview.

5.3.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Hoewel in het plangebied open water en begroeide oevers aanwezig zijn, wordt de aanwezigheid van noordse woelmuis en bever uitgesloten. Vanwege de verharding van de oevers is het plangebied nauwelijks bereikbaar voor noordse woelmuis. Er is geen sprake van rietland en hoge dynamiek. Hierdoor is het plangebied ongeschikt voor noordse woelmuis. In het plangebied zijn geen sporen van bever en otter aangetroffen.

5.3.2.3 Overige Habitatrichtlijnsoorten

Overige Habitatrichtlijnsoorten te weten amfibieën, reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren worden in het plangebied niet verwacht. Geschikte habitats zijn afwezig of het plangebied ligt niet in het bekende verspreidingsgebied van betreffende soorten. Tijdens het onderzoek met schepnet in vaart zijn, ondanks bemonsteren bodem en schrapen langs de waterplanten geen platte schijfhorens aangetroffen. Rugstreeppad, heikikker en kamsalamander is niet te verwachten in het plangebied. Het plangebied ligt in bebouwd gebied, omgeven door bebouwing,

wegen, een vaart en een rivier, waardoor het plangebied redelijkerwijs onbereikbaar is voor de deze soorten. De watergang grenzend aan het plangebied is bovendien intensief bemonsterd met een RAVON-schepnet. Hierbij werden deze soorten niet aangetroffen. Krabbescheer ontbreekt in het water. Hierdoor is het plangebied ongeschikt voor groene glazenmaker. Het plangebied maakt geen deel uit van laagveenmoerassen en rivieren, hierdoor is het plangebied ongeschikt voor gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout.

Geschikt leefgebied voor bittervoorn is afwezig. Buiten het plangebied is in de vaart langs het plangebied geschikt functioneel leefgebied voor bittervoorn aangetroffen. Omdat zoetwatermossels (essentieel voor voortplanting) tijdens het bemonsteren met RAVON-schepnet niet aangetroffen zijn, betreft het geen voortplantingsgebied.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt.

5.3.3.1 *Vleermuizen*

De vaart langs het plangebied is potentieel geschikt als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. In de toekomstige situatie (woningen en tuinen) kan extra lichtuitstraling vanuit de tuinen en de woningen op het water van de vaart plaatsvinden. Deze zal niet wezenlijk afwijken van de oorspronkelijke situatie voor de sloop van de bebouwing binnen het plangebied en de situatie ter plaatse van omliggende tuinen en woningen, die eveneens zeer beperkt worden aangelicht.

Bouwwerkzaamheden vinden overdag plaats. Hierdoor treedt er, mits de bouwplaats 's nachts niet wordt verlicht, geen lichthinder plaats. Eventueel te plaatsen nachtelijke verlichting dient warm geel of rood te zijn. Wit licht of groen licht is schadelijk voor vleermuizen en mag derhalve niet worden toegepast tijdens de bouwwerkzaamheden. Schadelijke effecten treden voor deze functies niet op. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Het kan niet worden uitgesloten dat door de sloop van de bebouwing voorafgaand aan de uitvoering van de natuurtoets in 2016, vaste rust- en verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis aanwezig zijn geweest (op basis van expert judgement maximaal 1 zomer- en paarverblijfplaats). Een sluitende effectbeoordeling op de situatie voorafgaand aan de sloop kan niet worden uitgevoerd. Zie verder paragraaf 6.3.

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep	Afstand	Vrijgestelde soorten Provincie Zuid-Holland
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Grote modderkruiper	Vissen	0 - 1 km	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Bunzing	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Damhert	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Dwergmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Alpenwatersalamander	Amfibieën	1 - 5 km	Nee
Bastaardkikker	Amfibieën	1 - 5 km	Ja
Meerkikker	Amfibieën	1 - 5 km	Ja
Ringslang	Reptielen	1 - 5 km	Nee
Groot spiegelklokje	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Ree	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Vos	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Waterspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 04-07-2017.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 Vaatplanten

Bebouwing en rotsen zijn binnen het plangebied afwezig, hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor beschermde muurvegetatie, zoals schubvaren en blaasvaren. Het noordelijk deel van het plangebied is recent ingezaaid met gras. In het zuidelijk deel groeit hoog gras en staat een boomgroep met struweel als onderbegroeiing. De oevers zijn grotendeels bekaad. Er zijn in het plangebied geen akkers, vochtige veengronden, voedselarme bloemrijke graslanden of getijdewerking aanwezig, waardoor soorten als groot spiegelklokje en kartuizer anjer ontbreken.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel en verschillende soorten muizen. De gewone zeehond, boomarter en steenarter vallen in het plangebied uit te sluiten op basis van ongeschikt habitat (rivieren, bos, steen- en houtstapels). Hoog opgaande moerasvegetatie is afwezig. Daarom is het plangebied ongeschikt zijn voor waterspitsmuis.

5.4.2.3 *Amfibieën en reptielen*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bruine kikker en gewone pad. Voor de alpenwatersalamander is geen geschikt habitat (water met brede natuurlijke overzones) aanwezig in het plangebied. De watergang grenzend aan het plangebied is bovendien intensief bemonsterd met een RAVON-schepnet. Hierbij werd deze soort niet aangetroffen. Het plangebied is in de huidige toestand ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor ringslang (geschikte locaties zoals konijnen- en mollengangen en broeihopen) ontbreken. Wel kan de vaart als foerageergebied dienen, maar niet essentieel. Het betreft namelijk een zeer beperkt deel van een grotere watergang.

5.4.2.4 *Vissen*

Het plangebied is ongeschikt voor de grote modderkruiper. In het plangebied ontbreekt open water grenzend aan het plangebied zijn verlandingsloten afwezig waardoor aanwezigheid is uitgesloten. De watergang grenzend aan het plangebied is bovendien intensief bemonsterd met een RAVON-schepnet. Hierbij werden enkel kleine modderkruiper (Afbeelding 8), driedoornige stekelbaars en zeelt aangetroffen.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Afbeelding 8: Jonge kleine modderkruiper, gevangen in de vaart tijdens de uitvoering van het veldonderzoek. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.1.2 Verordening ruimte

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Belangrijke weidevogelgebieden. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied is uitgesloten. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

6.2.1.1 *Niet jaarrond beschermde nesten en Algemene vogels*

Het plangebied is geschikt voor voortplantingsplaatsen algemene vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door onder andere buiten het broedseizoen (grotendeels 15 maart – 15 juli) te werken zijn schadelijke effecten op nesten van deze vogels te voorkomen.

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

Binnen het plangebied wordt de aanwezigheid van vaste rust en of verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van Habitatrichtlijnsoorten uitgesloten. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

6.3 Aanbevelingen

Het kan niet worden uitgesloten dat door de sloop van de bebouwing voorafgaand aan de uitvoering van de natuurtoets in 2016, vaste rust- en verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van huismus aanwezig zijn geweest (op basis van expert judgement maximaal 3 nesten). Een sluitende effectbeoordeling op de situatie voorafgaand aan de sloop kan niet worden uitgevoerd. Derhalve wordt ten eerste aanbevolen in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen voor huismus te realiseren in de vorm van 6 huismusnestkasten of door het plaatsen van vogelschroten achter de derde panlat of door het plaatsen van vogelvides waardoor de ruimte onder de onderste dakpannen geschikt is voor huismus.

Het kan eveneens niet worden uitgesloten dat door de sloop van de bebouwing voorafgaand aan de uitvoering van de natuurtoets in 2016, vaste rust- en verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis aanwezig zijn geweest (op basis van expert judgement maximaal 1 zomer- en paarverblijfplaats). Een sluitende effectbeoordeling op de situatie voorafgaand aan de sloop kan niet worden uitgevoerd. Derhalve wordt ten eerste aanbevolen in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen voor vleermuizen te realiseren in de vorm van 4 vleermuisinbouwkasten¹⁰ in de gevels, met een tussenliggende afstand van tenminste 5 meter en op verschillende windrichtingen, op een hoogte van tenminste 5 meter.

¹⁰ Bijvoorbeeld <http://vivarapro.com/IB-VL-01-Inbouwsteen-Vleermuizen>

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “natuurinclusief bouwen”, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met flora en fauna in het nieuwe ontwerp.

- Behoud zoveel mogelijk bomen in het plangebied. Dit verhoogt de natuurkwaliteit binnen het plangebied. Ecologisch waardevolle bomen kunnen door de deskundig ecooloog worden aangewezen.
- Maak gebruik van inheems gebiedseigen plantmateriaal.
- Streef naar inpassing van planten en dieren die in en rond het plangebied hun habitat (kunnen) vinden. In Tabel 2, Tabel 3 en Tabel 4 wordt opgesomd om welke soorten het gaat. Neem contact op met de deskundig ecooloog voor inrichtingsadviezen.
- Streef naar een zo ecologisch mogelijk beheer van het groen. Doel van het beheer is dan structurele aanwezigheid van holle, oude bomen voor soorten die gebruik maken van hollen. Ook lage vegetatie, struiken, rillen, wallen, etc voor kleine zoogdieren, amfibieën en vogels.
- Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en u kunt dit opnemen in de nieuwe situatie.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Literatuur*

Meurs, F. A. van. 2016. Notitie quickscan flora en fauna Plangebied: IJsseldijk Noord, Ouderkerk aan den IJssel. Notitiekenmerk NER201606301v01. Ecoresult, Dordrecht

7.2 *Internet*

Beschermde soorten

NDFF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Wilde Planten – <http://wilde-planten.nl/>

Reptielen en amfibieën – <http://raron.nl/>

Vogels – <https://www.sovon.nl/>

Libellen en vlinders – <https://www.vlinderstichting.nl/>

Beschermde gebieden

<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>

Kadaster

<https://bagviewer.kadaster.nl/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natuurwetgeving

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>

www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Soortenstandaards

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Spelregels EHS

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2007/07/01/spelregels-ehs-beleidskader-voor-compensatiebeginsel-ehs-saldobenadering-en-herbegrenzen-ehs>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Zicht op het plangebied vanuit de Burg. Van Neetstraat in de richting van de IJsseldijk Noord. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

Het plangebied en de vaart, gezien vanuit het westen. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

Verharde oevers langs het water. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

De vaart ten zuiden van het plangebied. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.